

KLÍMA HÍRLEVÉL

A BÁCS-KISKUN MEGYEI KLÍMAPROGRAM HÍRLEVELE • I. ÉVFOLYAM 4. SZÁM 2017. SZEPTEMBER 11.

Mondja el véleményét a klímastratégiához!

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat az "Éghajlatváltozásra adott innovatív válaszok Bács-Kiskun megyében" megnevezésű KEOP-1.2.0-15-2016-00014 kódszámú projekt keretében elkészítette a megye klímastratégiájának tervezetét. A széles körű társadalmi vita előtt a dokumentumot szakmai szervezetek képviselőivel egyeztetési műhelymunkák keretében.

Az önkormányzatok kollégáinak **2017. szeptember 12.** (kedd) 10 órától Lakiteleken a Lakiteleki Népfőiskolán, a vállalkozások képviselői részére **2017. szeptember 14.** (csütörtök) 10 órától Fülöpjakabon Gyöngyösi Sándor biogomba természetnél, és az oktatási szféra kollégáinak **2017. szeptember 19.** (kedd) 10 órától Bácsalmáson az önkormányzat épületében kerül megszervezésre az esemény.

A műhelymunka a Bács-Kiskun Megyei Klímastratégia tervezete alapján a megye településeit érintő klímaváltozás problémakörét járja körbe. Nagy

hangsúlyt fektet mind a Homokhátság, mind a lösztájak és a folyó menti települések éghajlatváltozással összefüggő környezeti veszélyeire, az ezek megelőzése és mérséklése érdekében kitűzött cselekvési irányok körvonalazására, a várható változásokhoz való adaptáció és a hatásmérséklés jövőbeli lehetőségeire a különböző cselekvési szinteken. Az elhangzó vélemények, észrevételek, javaslatok hozzájárulnak egy mindannyiunk számára elfogadható, a klímaváltozással kapcsolatos közös feladatainkat rögzítő megyei klímastratégia kidolgozásához.

A MŰHELYMUNKÁK TERVEZETT PROGRAMJA:

10:00 - 10:10	Megnyitó
10:10 - 10:40	A Bács-Kiskun Megyei Klímastratégia bemutatása
10:40 - 12:00	Irányított véleménycsere, javaslatok megfogalmazása
12.00 - 13.00	Ebéd
13.00 - 14.30	Kerekasztal beszélgetés, jó gyakorlatok, tapasztalatok

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSRA ADOTT INNOVATÍV VÁLASZOK BÁCS-KISKUN MEGYÉBEN

**A KLÍMA MAGA AZ ÉLET MEGOLDÁSOK A KLÍMAVÁLTOZÁSRA
A KLÍMAVÁLTOZÁS OKAI A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAI
A PROGRAM CÉLJA, ELEMEI KLÍMASTRATÉGIA**

BÁCS-KISKUN MEGYEI
KLÍMAPROGRAM

www.bacs-kiskun.hu

HÍRÉK

FELHÍVÁS

Megyei Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv készül

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat pályázatot nyújtott be Kunadacs és Bátya Község Önkormányzatával, valamint Szentkirály Nagyközség Önkormányzatával a TOP-3.2.1-15-BK1 számú, „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című felhívásra. A konzorcium 40 millió forint vissza nem térítendő támogatásban részesült a megyei és a települési fenntartható energia és klíma akciótervek elkészítésére és felülvizsgálatára. A projekt 2017. október 1-jén indul, és a tervek szerint a dokumentumok egy évben belül elkészülnek.

A fenntartható energia- és klíma akcióterv (SECAP) lényege, hogy

- felméri a település jelenlegi energetikai helyzetét, az energiafogyasztás szerkezetét,
 - számba veszi a településen jelentkező legjellemzőbb, klímaváltozáshoz köthető természeti jelenségeket,
 - megoldási javaslatokat nyújt az energiafelhasználás mérsékléséhez és a káros klímahatások elleni védekezéshez és
 - számszerűsíti a várható eredményeket.
- Az akcióterv objektív,

statisztikai és tényadatokon alapuló áttekintést nyújt az önkormányzatok számára a különböző szektorok (önkormányzati létesítmények, lakosság, közlekedés stb.) energiafogyasztásáról és szén-dioxid-kibocsátá-

helyi szintű energetikai stratégiát nyújtson az adott településnek, majd javaslatokkal növelje azok ellátásbiztonságát és versenyképességét. Két alapvető eszköze az energiahatékonyság fokozása, azaz energiafo-

Pályázó neve:	Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat
Projekt megnevezése:	SECAP kidolgozása Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat részére
OP név:	TOP - Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
Pályázati kiírás megnevezése:	TOP-3.2.1-15-BK1 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése
Projekt helyszíne (megye):	Bács-Kiskun
Projekt helyszíne (település):	Kecskemét
Megítélt összeg:	40 000 000 .- HUF
Támogatás aránya:	100 %
Támogatási döntés dátuma:	2017.06.13
Forrás:	ERFA
Uniós társfinanszírozási ráta:	84,9999975 - ERFA
Projekt összköltség:	40 000 000 .- HUF

sáról. Ezáltal már rövidtávon is jó alapul szolgál beruházások tervezéséhez is.

Az Európai Unió támogatási konstrukciók pályázati kiírásai esetében sok esetben előnyt jelent, ha az önkormányzat rendelkezik energiastratégiával. A Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) alapul szolgálhat például az ELENA (European Local Energy Assistance) támogatás igénybeviteléhez.

A fenntartható energia akcióterv célja, hogy

gyasztásunk maximális csökkentése az ésszerűség határain belül, jelenlegi életminőségünk megtartása mellett, majd az így kapott fogyasztás kielégítése minél nagyobb arányban meg-

újuló energiaforrások felhasználásával.

A fenntartható energia akcióprogram céljainak elérésében a lakosság bevonása kiemelt jelentőséggel bír, mivel a fogyasztási szokások alakítói és az energiafelhasználás káros anyag kibocsátásának okozói mi magunk vagyunk, így a lehetőség is a mi kezünkben van. A va-

lódí cél egy olyan rendszer/életter megalkotása, mely az élővilág minden értékének megőrzésével hosszú távú boldogulást kínál mindannyiunknak.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Alkotásra, fotózásra fel!

Használja ki a ma gyakran előforduló, extrém időjárási viszonyokat, a tomboló vihart, jégesőt, orkán erejű szelet, vegye elő fényképezőgépét vagy telefonját és készítsen különleges fotókat vagy jelenítse meg azokat egy képzőművészeti alkotásban.

Meghosszabbított határideig, szeptember 30-ig várjuk a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által meghirdetett, „Fókuszban a klímaváltozás” című fotópályázatára és képzőművészeti versenyére a pályamunkákat. Igazán megéri pályázni, hiszen kiírásonként 1-1 értékes kerékpárt sorsolunk ki az alkotások beküldői között.

A pályaműveket a klima@bacskiskun.hu e-mail címre várjuk szeptember 30-ig!

További információ:
www.bacskiskun.hu

Nem használhatnak többé műanyag szatyrot Brüsszel üzletei

Péntektől érvénybe lép az egyszer használatos műanyag szatyrok üzleti célú használatát tiltó szabályozás Brüsszelben és a brüsszeli régióban – közölte a La Libre Belgique belga napilap csütörtökön.

A tájékoztatás szerint a szabályozás minden fajta kereskedelmi egységre, még a piacokra is kiterjed az eladásra kínált áru minőségétől és természetétől függetlenül. A tilalom azonban csak a pénztáraknál kapható bevásárló szatyrokra vonatkozik, az ömlesztett élelmisze-

rek elsődleges csomagolásaként kínált zacskókra nem. Az előírás pénteki bevezetésétől számított három hónapos türelmi időt követően megbírságot kaphatnak azokat a kereskedőket, akik a pénztárknál eldobható vagy egyszer használatos műanyag zacskót kínálnak. A legfeljebb húsz percig használt műanyag áruházi szatyrokat természetes alapú, burgonya-, vagy kukoricakeményítő felhasználásával előállított tasakokkal váltják fel. Az egyszer használatos, hártavékony szatyrok

lebomlási ideje mintegy 400 év, a biológiailag lebomló anyagokból készült modern zacskóknak legfeljebb néhány hét, vagy hónap alatt nyoma vész. Vallóniában, Belgium francia ajkú régiójában december elején vezettek be tilalmi intézkedést a nejlonzacskó használatára vonatkozóan. A belga intézkedés az uniós tagállamok számára előírt európai irányelv megvalósítása, amely a csomagolóanyagok használatának csökkentését írja elő. forrás: <http://www.alternativenergia.hu>

Hamarosan újra Magyar Tájdíj

A Magyar Tájdíj a magyar táj védelme, kezelése, tervezése érdekében kiemelkedő tevékenységet folytató önkormányzatok, önkormányzati társulások és társadalmi szervezetek részére létrehozott díj. A díjat a földművelésügyi miniszter tűzi ki, egyetértésben a kulturális örökség védelméért felelős miniszterrel, együttműködve a területfejlesztésért és a területrendezésért felelős miniszterekkel. A díj odaítélése pályázati rendszerben történik két évente.

A nemzeti szintű pályázat egyik célja, hogy az arra legérdemesebb és legesélyesebb pályázat képviselhesse hazánkat a nemzetközi megméretetésben az Európa Tanács Táj Díj pályázatán.

Az Európa Tanács Táj Díja olyan megtisztelő kitüntetés, amely önkormányzatok, önkormányzati társulások, valamint társadalmi szervezetek kiemelkedő hozzájárulását ismeri el a táj fenntartható védelme, kezelése és/vagy tervezése

területén. A díjat nem táj kapja, hanem az(ok) a szervezet(ek), amely(ek) a táj természeti és kulturális értékeit a maguk egységében megőrzi(k), fenntarthatóan hasznosítja(k) és mindezek érdekében példaértékű tevékenységet végez(nek).

A következő nemzeti szintű felhívás kiírása 2018. év elején, beadási határideje pedig 2018 júniusában várható. A felhívásra önkormányzatok, önkormányzati társulások és társadalmi

szervezetek nyújthatnak be - akár együttesen is - pályázatot.

Amennyiben Önnek is van javaslata Bács-Kiskun megyében megvalósuló, a táj fenntartható kezelésére, védelmére, tervezésére vonatkozó példaértékű gyakorlatra, akkor kérem, szíveskedjen azt néhány mondatban bemutatni és a Bács-Kiskun Megyei Klíma Platform részére eljuttatni a klima@bacs-kiskun.hu e-mail címre 2017. december 1-ig.

A 2016. évben kiírt Magyar Tájdíj pályázat első helyezett pályaműve, amely hazánkat képviselte az Európa Tanács Táj Díja 2017. évi pályázatán Mátradereske Községi Önkormányzata „Palócföld őseréje: Tájfejlesztési, közösségi mintaprogram az élhető faluért” című pályázata volt. A program célja olyan tájfejlesztés és közösségépítés, amely a kiemelkedő természeti- és kultúrtörténeti értékekkel rendelkező táj speciális adottságára épít és kiemelt célja a kedvezőtlen demográfiai helyzet javítása. Az anyagi gondokkal, forráshiánnyal és jelentős munkanélküliséggel küszködő pályázó az önellátás felé vezető utat választotta.

A program kiemelkedő értéke a tájban történő gazdálkodás, a gazdasági és társadalmi problémák együttes, komplex szemléletű kezelése. A program eredménye a hagyományos tájszerkezet helyreállítása, megőrizve, növelve a táj gazdasági, esztétikai értékét, megteremtve a lehetőségét a hagyományos tájgazdálkodásnak, gyepterületeken a kaszálásnak, legeltetési állattartásnak, szántókon a hagyományos növénytermesztésnek. A település vizuális esztétikai megjelenése javult, a gondozott, ápoltság környezet példaértékű a lakosok számára, a program mintaként szolgálhat más települések részére is. A megvalósult eredményeket a pályázó információs táblákon, az interneten, médián keresztül, sajtóközleményekben, rendszeresen megjelenő újságokban tette elérhetővé. A projektről dokumentumfilm készült.

Hamarosan pályázhatnak klímastratégiáik kidolgozására az önkormányzatok

Őszől várhatóan 5 és 20 millió forint közötti vissza nem térítendő támogatásra pályázhatnak helyi önkormányzatok és civil szervezetek klímastratégiáik kidolgozására, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálásra a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében.

Az uniós Kohéziós Alap által finanszírozott és a Magyar Kormány által társfinanszírozott KEHOP-1.2.1. pályázat célja a klímaváltozásért felelős emberi tényezők mérséklése és a klímaalkalmazkodást elősegítő tevékenységek feltételeinek biztosítása helyi szintű klímastratégiák által.

Mivel a klímastratégiában foglaltak megvalósulása és a klímaváltozást kiváltó hatások csökkentése elképzelhetetlen a helyi közösségek szemléletváltása nélkül, ezért a pályázat alapvető feladatának tekinti, hogy a klímatudatos szemlélet kialakítását célzó programokat és az éghajlatváltozással kapcsolatos tudásmegosztást széleskörűen támogassa.

A pályázat tervezett keretösszege 1,59 milliárd forint, amelyből várhatóan 150 pályázó 5 és 20 millió forint közötti vissza nem térítendő támogatásban részesülhet. A klímabarát célok előmozdítására szánt

forrásokra helyi önkormányzatok, illetve azok társulásai pályázhatnak, de konzorciumi partnerként a vállalt célkitűzések megvalósításába civil szervezetek is bevonhatók. A támogatás igénylőjének magyarországi székhellyel, illetve telephellyel kell rendelkeznie, a civil szervezetek esetében pedig további megkötés, hogy legfeljebb 3 projektben vehetnek részt konzorciumi partnerként.

A támogatás összege függ a programok által elért aktív lakosságszámtól. 5 és 10 millió forint közötti összeghez legalább 350 főt, 10-15 milliós támogatáshoz minimum 750 főt, 15-20 millió forinthez 1250 főt, a támogatás maximális összegének eléréséhez pedig legalább 1750 főt kell aktívan bevonni a projektbe.

Az 5000 főnél nagyobb települések önkormányzatainak kötelező elkészíteniük a helyi klímastratégiát, és csak ezzel együtt pályázhat-

nak klímatudatosságot erősítő és szemléletformáló akciók, programok megvalósítására. Ezzel szemben a kisebb lakosságszámú önkormányzatok esetében opcionális az önálló klímastratégia kidolgozása.

A klímastratégia elkészítése mellett, a szemléletformálás és klímatudatosság erősítése céljából a jelentkezők

pályázhatnak figyelemfelhívó akciók megvalósítására; interaktív, tematikus szemléletformálási programsorozatok, továbbá tájékoztató előadások, workshopok, fórumok, valamint praktikus ismereteket átadó, pozitív, a hétköznapi tevékenységekbe beépülő, jól alkalmazható példákat közvetítő térségi és helyi tanulmányi versenyek szakmai előkészítésére és lebonyolítására.

A projektek megvalósítására, a települési klímastratégiák elkészítésére két év áll a pályázók rendelkezésére.

Egymástól tanulhatnak a klímabarát önkormányzatok

A Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége ikerintézményi csereprogrammal, kölcsönös látogatások támogatásával és egymás jó gyakorlatai megismerésének ösztönzésével segíti a környezettudatos önkormányzatokat klímavédelmi elgondolásaik megvalósításában. A pályázatra 2017. szeptember 15-ig jelentkezhetnek az érdeklődők.

A Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének Twinning, vagyis ikerintézményi programjára európai önkormányzatok mellett régiók és vidékek is pályázhatnak. A pályázat olyan csereprogramokat támogat, amelyeken a résztvevők a klímaváltozás jelentette kihívások kezeléséről szerzett tapasztalataikat és jó gyakorlataikat osztják meg egymással. A felelősen gondolkodó települések ezáltal bővíthetik a klímaadaptációról és a klímaváltozás mérsékléséről szerzett tudásukat és jó gyakorlataik eszköztárát.

A Polgármesterek Szövetsége a sikeres pályázók részére a partner fogadásához 500 eurós szervezési, a látogatáshoz 710 eurós utazási és szállásköltséget biztosít, valamint szakmai segítséget nyújt a tervezett programok megvalósításában. Emellett minden résztvevő önkormányzat bekerül a szervezet leg-

jobb gyakorlatokat bemutató, Európa-szerte terjesztett kiadványaiba, előadók pedig meghívást kapnak a Polgármesterek Szövetségének rendezvényeire.

A pályázó önkormányzatokat először párba állítják éghajlati és földrajzi adottságaik, intézményi hálójuk jellemzői, valamint az érdekeik és preferenciáik hasonlóságai alapján. A párosítás során kiemelt figyelmet szentelnek az adott te-

lepülés klímastratégiája kidolgozottságának, valamint annak, hogy azt lokálisan milyen szinteken alkalmazzák.

Az önkormányzatok között kétféle, egyenrangú vagy mentori együttműködés támogatható. Az első típusú cserékben a kiválasztott települések klímastratégiája közel azonos szinten kidolgozott. A cél ebben az esetben olyan csereprogramok kialakítása, melyek során mindkét fél

új ötletekkel gazdagodik és inspirációt merít partneréből klíma- és energiaügyi intézkedéseikhez. Mentori együttműködés esetén a klímavédelmi programjának még az elején járó, „tanuló” település mellé egy ezen a területen nagyobb tapasztalattal rendelkező, a saját klímastratégiáját a gyakorlatba már hatékonyan átültető „mentor” önkormányzatot jelölnek ki, amely tudásának átadásával segíti a tanuló fél fejlődését. A mentor részére ez a típusú együttműködés új inspirációkat és partneri tapasztalatokat kínál. (Folytatás a következő oldalon)

Egymástól tanulhatnak a klímabarát önkormányzatok

(Folytatás az előző oldalról)

A csereprogram két látogatásból áll. A résztvevő felek kölcsönösen vizitálnak ikertelepülésükénél. Míg a mentori programban előbb a mentor önkormányzat látja vendégül tanuló partnerét, majd fél évvel később a tanuló fogadja a mentor települést, addig az egyenrangú cserékben a látogatások sorrendje a felek megállapodásán múlik. Az első látogatás 2018 első félévében történik, a partnerlátogatás viszonzására pedig egy éven belül kell sort keríteni. A minimum kétnapos látogatások megszervezése közös feladat, a Polgármesterek Szövetsége ugyanakkor a partnertelepüléseket a két vizit között is kapcsolattartásra ösztönzi.

A program megvalósítása részeként alkalmazhatósági értékelést kell készíteni, amelyben meghatározásra kerül, hogy a vendéglátónál szerzett tapasztalatok és jó gyakorlatok hogyan alkalmazhatók a látogató fél saját környezetében. A csereprogram végén a felek zárójelentésben rögzítik a főbb eredményeket, beleértve az alkalmazható intézke-

dések végrehajtásának módját és a résztvevők közötti további együttműködés lehetőségeit is.

Az ikerintézményi programban való részvétel feltétele, hogy a pályázó önkormányzat – amennyiben még nem tagja a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének – az első látogatás előtt csatlakozzon az aláíróikhoz, vállalva ezzel, hogy 2030-ig legalább 40%-kal csökkenti a CO²-kibocsátását. A szervezethez csatlakozva elfogadja annak alapelveit és egységes szemléletmódját is.

A pályázatok beadási határideje 2017. szeptember 15-e. A kiírás további részleteiről és a pályázat benyújtásának kritériumairól az alábbi oldalon tájékozódhatnak az érdeklődők.

Klímasátor Kerekegyházán

Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat „Éghajlatváltozásra adott innovatív válaszok Bács-Kiskun megyében” című, KHOP-1.2.0-15-2016-00014 azonosítószámú projektjének részeként, Kiskőrös, Hajós, Szank, Balotaszállás és Zsana után ezúttal a kerekegyházi Kereki Tojás és Szüreti Fesztiválon vesz részt interaktív klímasátrával. Célunk, hogy a klímaváltozás következményeire felhívjuk a figyelmet és rávilágítsunk: hogyan tudunk a megváltozott körülményekhez alkalmazkodni

és mit tehetünk a megelőzés érdekében.

Ismeretterjesztő, tudást bővítő, szemléltető eszközökkel, játékokkal, totóval és hasznos nyereményekkel várjuk látogatóinkat. A programot ajándéksorsolással zárjuk, melyek során napelemes bogarakat, robotot, rádiós zseblámpát, valamint szénzsűrős kulacsot nyerhetnek a szerencsések.

A rendezvény időpontja: 2017. szeptember 16.
Sok szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

KÉRDŐÍV

KEHOP-1.2.0-15-2016-00014 azonosítószámú projekt „Éghajlatváltozásra adott innovatív válaszok Bács-Kiskun megyében”

Tisztelt Hölgyem/Uram!
Kedves Kitöltő!

A lenti linken elérhető kérdőív a Bács-Kiskun megyei klímastratégia kidolgozásához kapcsolódik. Célja a megyében élő szakemberek véleményének megismerése mind a klímaváltozás helyben várható hatásairól és az azokhoz való alkalmazkodásról, mind magának a globális folyamatnak a mérséklését szolgáló lehetséges beavatkozási irányokról.

A kérdőívben feltüntetett intézkedések a leendő megyei klímastratégia tervezett elemei. Célunk az Ön azokkal kapcsolatos észrevételeinek megismerése annak érdekében, hogy a várhatóan ez év őszén megszülető végső dokumentum messzemenően támaszkodhasson a megyében élők véleményére, javaslataira, ötleteire.

Válaszait a klima@bacskiskun.hu címre szíveskedjen elküldeni 2017. szeptember 25-ig.

Véleményét, javaslatait előre is köszönjük!
A kérdőív a következő linkről tölthető le:
<http://www.bacskiskun.hu/onkormanyzat/klima-platform/kerdoiv>

Népi Építészeti Program Felhívás a népi építészeti emlékek helyreállításáért

A Miniszterelnökség megbízásából a Lechner Tudásközpont támogatási lehetőségre irányuló felhívást tett közzé a népi építészeti emlékek helyreállításáért. A vidéki épített örökség megóvását, megőrzését és fenntartását célzó, 300 millió forint keretösszegű Népi Építészeti Programban az elnyerhető támogatás mértéke legfeljebb 20 millió forint, a támogatás intenzitása 50%. A kérelem beadási határideje 2017. október 9.

A népi építészeti emlékek és a műemléki értéket képviselő, védelem alatt álló vidéki épített örökség elemeinek megóvására, helyreállítására és megőrzésére felhívást tett közzé a Lechner Tudásközpont.

A Népi Építészeti Program keretében a 2017. január 1. és 2018. május 31. között megvalósuló tevékenységek támogatására 300 millió forint áll rendelkezésre. A támogatás alsó határa 2 millió forint, a legnagyobb kiosztható összeg értéke 20 millió forint. A támogatás közhiteles műemléki nyilvántartásban szereplő, vagy helyi védelem alatt álló népi építészeti emlékekre vehető igénybe, épületenként csak egy kérelem nyújtható be. A támogatás intenzitása 50%.

A felhívás alapján népi építészeti emlékeknek minősül „a parasztság életformájából adódó, annak megfelelő és azt szolgáló, a népi közösség hagyományos építőkézségének

megfelelő (saját maga vagy közösségben – kalákában –, esetleg falusi kismesetek közreműködésével emelt) alkotások, melyek esztétikája – az anyag, a szerkezet, a forma és a díszítmény összhangja – elsősorban a népi életmód és életforma velejárója.”

A kérelmek elbírálása során a bizottság többek között a Népi Építészeti Program céljaihoz történő kapcsolódást, a műemlék értékét és veszélyeztetettségét, a program megvalósításának realitását és a költségvetés megalapozottságát vizsgálja. A kérelmeket 2017. október 9-ig postai úton lehet benyújtani. A kérelmezők legkésőbb november 22-ig kapnak értesítést a döntésről.

A felhívásra benyújtandó kérelem tartalmi és formai követelményeiről a letölthető felhívásból tájékozódhatnak az érdeklődők.

A felhívással kapcsolatban további tájékoztatás a nepiepiteszetiprogram@lechnerkozpont.hu e-mail címen kérhető.

„Zöld” pályázati lehetőségek

A pályázható hazai és nemzetközi források sok esetben fókuszált módon klíma- és éghajlatvédelemre, energiahatékonyság javítására kerülnek kiírásra, azonban nem csak az ilyen felhívások adnak teret a fenntartható fejlesztési elképzeléseknek.

Jelen cikk célja, hogy felhívjuk a figyelmet mind a direkt mind az indirekt, mind a nemzetközi, mind a hazai pályázati felhívások „zöldítési” lehetőségeire, ezzel is elősegítve, hogy minél több alkalommal és témában valósulhasson meg szemléletformáló hatású, eredményes projekt nálunk, Bács-Kiskun megyében.

Alább, felsorolás jellegű módon ismertetjük a teljesség igénye nélkül az általunk fontosnak gondolt programokat és felhívásokat, reméljük ezzel is hozzá tudunk járulni a potenciális pályázók szemléletformálásához és segíteni tudjuk munkájukat.

VP - VIDÉK FEJLESZTÉSI PROGRAM

A Vidékfejlesztési Program elnevezés hallatán elsősorban mezőgazdasági fejlesztésekre gondolunk, azonban a program felhívásai számos egyéb esetben is lehetőséget adnak klíma-vezérelt fejlesztések megvalósítására. A felhívások támogatható tevékenységei között szerepel szemléletformálás, élőhelyfejlesztés, vízvédelmi és vizes élőhely létrehozás, környezetvédelem, tájgazdálkodás, erdőszet és agrárerdészet is. Bővebb információt a www.palyazat.gov.hu alatt talál.

GINOP - GAZDASÁG- FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS OPERATÍV PROGRAM

A gazdaság és az innováció fejlesztését célzó operatív program jellemzően indirekt lehetőségeket rejt, azonban nem szabad elfelejteni, hogy a gyártási folyamatok módja és maga a legyártott termék is lehet környezetbarát. Minde mellett az innováció különösen könnyen társítható a környezettudatos fejlesztésekkel. Bővebb információt a www.palyazat.gov.hu alatt talál.

KEHOP - KÖRNYEZETI ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁGI OPERATÍV PROGRAM

Ez az operatív program az, mely talán a legdirektebb módon szolgálja a környezet és az energiahatékonyság megvalósulását. Támogatható tevékeny-

ségei között szerepelnek vízgazdálkodással, hulladékgazdálkodással, energiahatékonysággal, szennyvíz kezeléssel, természetvédelemmel, megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos lehetőségek. Bővebb információt a www.palyazat.gov.hu alatt talál.

TOP - TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM

Ez a program mely nevében a terület- és településfejlesztést tűzte ki céljává, lehetőséget rejt, hogy a fejlesztési projekteket összehangolt módon, egy élhető, zöld, fenntartható, klíma és energiatudatos település víziója irányába kormányozzuk. A szükséges technológiák már ismertek, már csak az alkalmazásuk várat magára.

Bővebb információt a www.palyazat.gov.hu alatt talál.

Nagy Lépés

Csodálatos film készült Magyarországon öko-lábnymóról Kassai Lajos lovassíjász birtokán az idei év nyarán. Százak zárandokoltak a Kassai-völgybe a felvételre, mely minden elemében kifogástalanra sikerült.

Ahogy Szombathelyi Tibor, az esemény főszervezője elmondta:

„Ez egy szeretet találkozó, cél, hogy lépünk

egy kicsit egymás felé. Úgy gondolom, a mai világban talán a legnagyobb probléma a rettentetes birtoklási vágy, amit a fogyasztói világ generál, s emiatt az emberek megosztottak lesznek. Lényeges, hogy a mindennapokban közelebb kerüljünk egymáshoz. Ezt szerettem volna láttatni a filmben: én ilyen lábnymót kívánok

<http://sokszinuvidek.24.hu/életmod/2017/09/10/csodaltos-film-keszult-a-labnyomrol-amit-magyarorszag-hagy-maga-utan/>

hagyni magam után.”

A Nagy lépés nevű kezdeményezés Ausztráliából indult világszerte útjára. Az alapötlet az volt, hogy felhívják a

figyelmet, mit okozunk a földi jelenlétünkkel, mit hagyunk magunk után, mit teszünk, hogy jobb legyen a világ.

„Zöld” pályázati lehetőségek

RELEVÁNS FELHÍVÁSOK:

- GINOP-4.1.1-8.4.4-16 Megújuló energia használatával megvalósuló épületenergetikai fejlesztések támogatása kombinált hiteltermékkal
- KEHOP-1.1.0 - Vízgazdálkodással és az éghajlatváltozás hatásaival kapcsolatos tervezés, informatikai és monitoring fejlesztés
- KEHOP-1.3.0/2015 - Fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása
- KEHOP-1.4.0/2015 - Árvízvédelmi fejlesztések
- KEHOP-1.6.0 - Katasztrófavédelmi rendszerek fejlesztése
- KEHOP-2.3.0 - Felhívás a szennyvíziszap optimális hasznosítása érdekében szükséges beruházások, fejlesztések megvalósítására, energiahatékonysági elemekkel
- KEHOP-3.1.1 A települési hulladékgyűjtési, szállítási és előkezelő rendszerek fejlesztése
- KEHOP-3.1.2 A biológiailag lebomló hulladék eltérítése a hulladéklerakóktól
- KEHOP-4.1.0 - Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése
- KEHOP-5.1.1-17 Megújuló alapú zöldáram-termelés elősegítése 4 MW beépített teljesítményt meghaladó villamosenergia termelő rendszerek telepítésével
- KEHOP-5.1.2-17 Megújuló alapú zöldáram-termelés elősegítése 0,5 MW beépített teljesítményt nem meghaladó villamosenergia termelő rendszerek telepítésével
- KEHOP-5.1.3-17 Megújuló alapú zöldáram-termelés elősegítése a KEOP-7.9.0 konstrukcióban előkészített villamosenergia termelő rendszerek telepítésével
- KEHOP-5.2.12 Állami tulajdonú sportlétesítmények ener-

getikai fejlesztése

- KEHOP-5.3.1-17 Távhő-szektor energetikai korszerűsítése
- KEHOP-5.3.2-17 Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal
- VP2.-4.1.4-16 A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- VP-2-4.1.3.2.-16 Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés támogatására öntözés kialakításának lehetőségével
- VP3-16.1.1-4.1.5-4.2.1-4.2.2-8.1.1-8.2.1-8.3.1-8.5.1-8.5.2-8.6.1-17 Innovációs operatív csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása
- VP3-16.4.1-17 Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért
- VP3-5.1.1.1-16 Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó és időjárási kockázatok megelőzését szolgáló beruházások támogatása
- VP3-5.1.1.2-17 Jégesőkáros megelőzésére szolgáló beruházások
- VP4-16.5.1-17 A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései
- VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások
- VP4-4.4.2.1-16 Vízügyvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése
- VP4-4.4.2.2-16 Vízügyvédelmi célú nem termelő beruházások: vízügyvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése
- VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése
- VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkáros megelőzése

„Zöld” pályázati lehetőségek

Pályázó országok
a Duna-régióban:

Közvetlen brüsszeli források

A **kisvállalkozásokban rejlő lehetőségek jobb kihasználása a klímaváltozás hatásainak kivédése, a környezetvédelem, az erőforrásfelhasználás hatékonyságának növelése, valamint a nyersanyagok témakörökben**

Horizon 2020 - Industrial Leadership

Háromfázisú pályázati forrás, mely azokat a kis- és középvállalkozásokat támogatja, melyek a klímavédelmi intézkedések, a környezetvédelem, az erőforrások hatékony felhasználása, valamint a nyersanyag-felhasználás területén öko-innovációt valósítanak meg.

A pályázati felhívás lehetőséget teremt valamilyen olyan kis- és középvállalkozás számára, amely a klímavédelmi intézkedések, környezetvédelem, az erőforrások hatékony felhasználása, nyersanyag-felhasználás területén öko-innováció megvalósítását tervezi. A megvalósítani kívánt öko-innováció bármely területre kiterjedhet, ide értve - de nem kötelező jelleggel - a 2016-2017-es stratégiai prioritások bármely célterületét: rendszerszerű öko-innováció, körkörös gazdaság (circular economy), természet-alapú megoldások, klímavédelmi szolgáltatások,

fenntartható nyersanyagellátás, a GEOSS (Global Earth Observation System of Systems) földmegfigyelési adatbázis adatainak felhasználása, a fenntartható fejlődést szolgáló kulturális örökség, illetve a víz témaköre.

A pályázat keretében támogatható a fenti témakörökhöz kapcsolódó bármely ígéretes termék, folyamatfejlesztés, szolgáltatás, üzleti modell létrehozása, elsősorban amely gazdasági- és tudományágakon átívelő hatással bír, akár vállalatközi (B2B), akár végfelhasználói (B2C) viszonylatban hasznosítják a kereskedelemben.

Végrehajtó ügynökség:

KKV-ügyi Végrehajtó Ügynökség (EASME)

Pályázati azonosító: SMEInst-11-2016-2017

Beadási határidő: 2017.11.08.

Keretösszeg: 52 500 000 EUR

Támogatási forma: Vissza nem térítendő

Támogatási intenzitás: 70%

Kedvezményezett: Mikro-, kis- és középvállalkozás

Konzorciumi előírás: Kis- és közepes vállalkozások vagy ezek konzorciuma.

LIFE Éghajlat-politikai integrált projektek

A LIFE Program pályázatot hirdet konzorciumok számára a következő témakörben: integrált projektek, melyek regionális, multi regionális, nemzeti, nemzetek közötti területeken hajtanak végre környezeti vagy klímaváltozással kapcsolatos terveket vagy stratégiákat, melyeket a megfelelő uniós környezeti vagy klímaváltozási jogszabályok írnak elő, elsősorban a természet, víz, hulladék, levegő, valamint a klímaváltozás csökkentése és alkalmazkodás terén. Az integrált projektek nagy területeken (regi-

onális, multi regionális, nemzeti, nemzetek közötti) hajtanak végre környezeti vagy klímaváltozással kapcsolatos terveket vagy stratégiákat, melyeket a megfelelő uniós környezeti vagy klímaváltozási jogszabályok írnak elő, elsősorban a természet, víz, hulladék, levegő, valamint a klímaváltozás csökkentése és alkalmazkodás terén. Biztosítják az érintettek bevonását, és segítik a koordinációt és a mozgósítást legalább egy másik releváns uniós, nemzeti, vagy magán támogatási forrással.

Végrehajtó ügynökség:

KKV-ügyi Végrehajtó Ügynökség (EASME)

Határidő: 2017. 09. 26. 16:00 óra brüsszeli idő szerint I. fázis (2018. II. fázis)

Keretösszeg: 16 000 000 EUR

Támogatási forma: Vissza nem térítendő

Támogatási intenzitás: max. 60%

Kedvezményezett: Közjogi szervezet (public body); magán kereskedelmi szervezet; magán nem-kereskedelmi szervezet (NGO-kat is beleértve).

J Á T É K

Napi száz kilométert utazom a munkahelyemig, de kapok céges kocsit.

A bicskámát az apámtól örököltem, remélem az unokám is megbecsüli majd.

Helyben dolgozom, nem kell sehová utaznom.

A mobiltelefonomat évente, a laptopomat kétfévente cserélem.

A főnököm állandóan idegesít, nem veszi észre milyen sokat dolgozok.

Gyorsétteremben szoktam enni. Minőségi ételhez csak ritkán jutok hozzá, mert nincs időm főzni.

A magam ura vagyok. Jó látni a munkám gyümölcsét.

Sokat tudok a munkáról és sok mindenre meg is tanított.

Sokat tanultam, hogy legyen munkám.

Azt eszem, amit megtermelek. A feleségem jól főz.

A házam vasbetonból, égetett agyagból és műanyagokból épült, lefogadom, hogy 500 évig állni fog.

A házam ökológiai lábnyoma szinte nulla, minden anyaga helyi, nem marad utána hulladék.

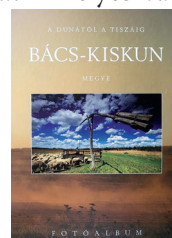
KLÍMA JÁTÉK

Az interaktív klímasátorban már bemutatott játékra hívjuk a lap hasábjain olvasóinkat! Kössék össze a gazdálkodó és a menedzser gondolatait, szavait, annak megfelelően, vajon melyikük életéről szólnak! A megfejtéseket, kinyomtatva és postára adva tudják eljuttatni a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat, 6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3. címre. A borítékra kérjük felírni: *Klímajáték Megyeháza*. A helyes válaszadók között öt darab Bács-Kiskun megyei fotóalbumot sorsolunk ki.

Név:

Cím:

További információ: www.bacskiskun.hu • klima@bacskiskun.hu

**BÁCS-KISKUN MEGYEI
KLÍMAPROGRAM**